

ALATI ZA REFLEKSIJU O KVALITETI NASTAVNIKA

Naziv

REFLEKSIJA PUTEM PROMATRANJA – zadovoljavanje različitih potreba

Cilj:

Svaki nastavnik suočava se s potrebom da zadovolji potreba učenika različitih sposobnosti, bez obzira na dob učenika. Ovaj alat ukazuje na aspekte i dileme koje se javljaju pri diferencijaciji.

Ciljna skupina:

Alat se može koristiti s nastavnicima u praksi i studentima u inicijalnom obrazovanju
U grupi treba biti barem 6 sudionika.

Sažetak\opis

Inserti prikazuju dva razreda petogodišnjaka i šestogodišnjaka zajedno s učiteljem. Razredi se razlikuju po sposobnosti učenika.

Pozornost je usmjerena na sljedeće elemente: a) diferencijaciju, i b) grupe i grupni rad.

Zadatak zadovoljavanja različitih potreba učenika predstavlja veliki izazov za nastavnika. Taj zadatak se u osnovnim školama često realizira kroz grupni rad. Ovaj insert daje veliki broj podataka o pristupu promatranog nastavnika; detaljno se prikazuje rad nastavnice u dvije grupe. Fokus promatranja je na pristupima i strategijama nastavnika a ne na radu učenika u grupama.

Namjere ove aktivnosti su sljedeće:

- osvijestiti niz pitanja koja se odnose na diferencijaciju
- promovirati promišljanje o usavršavanju načina zadovoljavanja različitih potreba učenika
- cijeniti važnost postavljanja pitanja i davanja objašnjenja u promoviranju i podržavanju učenja
- osposobiti nastavnike za bolje planiranje zadovoljavanja različitih potreba učenika u razredu.

Metodologija

S obzirom na gore navedene uvjete, insert se može pogledati odjednom. Sudionicima se daju zadaci za bilježenje a ukoliko sudionici u tome nemaju iskustva preporuča se organizirati probu prije pravog bilježenja.

Prikupljeni podaci se mogu koristiti na više načina; instruktor ili cijela grupa mogu, ukoliko to žele, ponovno pogledati sve ili pojedine inserte u različitim dijelovima trajanja aktivnosti.

Moguće je i kombinirati prva dva zadatka.

Preporuča se da svaki zadatak traje barem 30 minuta, no njihovo trajanje nije vremenski ograničeno.

Identifying Teacher Quality

Za četvrtu aktivnost potrebno je predvidjeti više vremena.

Ukoliko se organiziraju sve aktivnosti koje su navedene u alatu, potrebno je prije nego se nastavi s uporabom alata, organizirati plenarnu sesiju na kojoj će se razluciti sve točke učenja.

Diskusiju treba usmjeriti na osnovne zadatke pojedinih vježbi ali istovremeno treba nastojati potaknuti i refleksiju o drugim aspektima dobre prakse i uvjetima za učenje koji se mogu vidjeti u insertima.

Posebne sugestije za uporabu alata i pojedinih aktivnosti nalaze se u radnim listovima. Bilo bi dobro raditi s grupom sudionika različitih nacionalnosti i, ukoliko je to relevantno, različitih dobnih skupina.

Ovaj alat ima pet vježbi. Za postizanje potpunog učinka potrebno je napraviti svih 5 vježbi.

1. Bilježenje podataka
2. Zadovoljenje potreba
3. Namjere učenja
4. Pitanja i odgovori

Insert se može koristiti i za druge vrste učenja putem promatranja, a prema prijedlogu facilitatora ili grupe.

Ishodi trebaju osposobiti sudionike za uporabu niza strategija i radnji kojima se promovira diferencijacija u pristupu, jeziku, materijalima, taktici davanja podrške u učenju i poučavanju. Istodobno, alat sudionicima omogućava refleksiju o vlastitoj praksi, osobnim vrijednostima i stavovima prema zadovoljavanju različitih potreba djece. Ishodi bi trebali osvijetliti i osobne potrebe sudionika u njihovu profesionalnom razvoju i poboljšavanju kvalitete poučavanja.

Varijacije

Vidjeti gore navedeno.

Osnovna praksa, stavovi i vrijednosti koji proizlaze iz ovog inserta poučavanja i učenja mogu se primijeniti i na:

- različite dobne skupine
- nastavu iz drugih predmeta

Primjer iz srednje škole omogućit će usporedbu i pomoći daljnjem identificiranju generičkih pitanja u pospješavanju diferencijacije.

Background/izvori

Za teorijska razmatranja i praktične primjere može se konzultirati sljedeća literatura:

Identifying Teacher Quality

Wragg E. (1999). *Classroom Observation 2nd edition*. London: Routledge. (isbn 0-415-19440-7)

Bearne, E. (2002). *Differentiation and diversity in the primary school* (reprinted 2002). London, Taylor & Francis. (Isbn 0-415-13198-7)

Gregory, G. & Kuzmich, L. (2004). *Data Driven Differentiation in the Standards-Based Classroom*. Thousand Oaks, CA: Corwin. (isbn 9780761931584)

Pyryt, M. & Bosetti, B. Accommodating gifted learners in regular classrooms. In: Smith, E. (ed) (2005). *Including the gifted and talented: making inclusion work for more gifted and able learners*. London, Routledge. (Isbn 978-0-415-36110-1)

Uvjeti

Materijali

DVD s insertima iz razreda i DVD player.

- Insert prikazuje sat matematike. Nastavnica i razred petogodisnjaka i sestogodisnjaka rade na tri zadatka o geometrijskim likovima.
- Fokus je na dvije različite grupe učenika. Nastavnica im objašnjava svoje pristupe.

NB. Ovaj video materijal smije se koristiti samo u obrazovne svrhe. Slike djece i razreda nalaze se samo na DVD-u; ne mogu se naći na mreži.

DVD se može dobiti putem narudžbe. Narudžba se vrši putem emaila (M.Snoek@hva.nl.)

Ovisno o raspoloživom vremenu i potrebama pojedine grupe, odabrani inserti se mogu i detaljnije istražiti. Posebna pozornost može se obratiti na uporabu jezika, neverbalnu komunikaciju, materijale, spol, anegdote sudionika iz vlastite nastavne prakse itd., ovisno o individualnim zahtjevima.

Snaga i slabosti:

Snage:

Mnogi nastavnici još uvijek rade u izolaciji. Ne poznaju ni razrede u kojima rade njihove kolege u istoj školi.

Insert daje uvid u stvarnu školu i razred u obrazovnom kontekstu koji je za većinu sudionika različit.

Promatranje je usmjereno na stvarna pitanja u stvarnom razredu za vrijeme nastavnog sata.

Nastavnica verbalizira svoje namjere i reflektira o aspektima učenja i očekivanja.

Daju se primjeri diversifikacije.

Identifying Teacher Quality

Prikazana su djeca koja verbaliziraju tijekom procesa učenja. Ilustrira se važnost i verbalne i neverbalne interakcije.

Slabosti:

Prikazana je samo jedna dobna skupina.

Moguće je da se sudionici koncentriraju na neuspjeh- bilo nastavnika bilo učenika, umjesto da, npr, učenikov neuspjeh u ostvarivanju zadataka učenja iskoriste kao mogućnost za pronalaženje razloga neuspjeha i iznalaženje alternativnih rješenja. Uloga facilitatora je da im u tome pomogne.

Stav poput “uvjeti u mom razredu/mojoj skoli ne omogućavaju da se organiziraju slične stvari” mogu prevladati.

Količina prave refleksije i mogućnosti za profesionalni razvoj ovise o kvaliteti diskusije i elaboraciji reflektivnih pitanja. Oni, pak, ovise o suradnji unutar grupe i vještini facilitatora.

ALATI ZA REFLEKSIJU O KVALITETI NASTAVNIKA

Naziv: RAZLIČITE POTREBE: SVAKO DIJETE JE INDIVIDUA:
ZADOVOLJAVANJE RAZLIČITIH POTREBA

SADRŽAJ

- I UVOD
- II AKTIVNOST 1 BILJEŽENJE PODATAKA
- III AKTIVNOST 2 ZADOVOLJENJE POTREBA
- IV AKTIVNOST 3 NAMJERE UČENJA
- V AKTIVNOST 4 PITANJA I ODGOVORI
- VI AKTIVNOST 5 MONITORIRANJE UČENJA

Ostale sugestije

Dodatna literatura

Popis inserata

- VII ILUSTRACIJA 1
- VIII ILUSTRACIJA 2
- IX ILUSTRACIJA 3
- X ILUSTRACIJA 4
- XI ILUSTRACIJA 5

Popis drugih materijala

- XII TEACHERNET: WWW.TEACHERNET.GOV.UK
- XIII TEACHING ENGLISH: ACTION RESEARCH (BRITISH COUNCIL SUPPORT MATERIAL) SEE ALSO 'START. STOP, CONTINUE'.
WWW.TEACHINGENGLISH.ORG.UK/THINK/METHODOLOGY/REFLECTION.SHTML
- XIV DIFFERENTIATION – AN APPROACH TO TEACHING AND LEARNING :
SECTION 2
WWW.PEARSONPUBLISHING.CO.UK/EDUCATION/SAMPLES/S_494342.PD

Identifying Teacher Quality

Uvod

Ovaj alat bavi se izazovom s kojim se suočava svaki nastavnik, bez obzira na dob djece: diferencijacijom.

Djeca imaju različite potrebe i uče na različite načine i različitom brzinom. U razredu se obično nailazi na cijeli spektar sposobnosti.

U planiranju sata nastavnici trebaju uzeti u obzir različitosti učenika i rabiti različite strategije grupiranja kako bi zadovoljili različite potrebe.

Ovi inserti prikazuju niz podataka o učenicima u dvije grupe petogodišnjaka i šestogodišnjaka, s nastavnikom, koje se razlikuju po sposobnostima. Fokus je na dva elementa: a) diferencijaciju i b) grupe i grupni rad.

Zadatak zadovoljavanja različitih potreba većeg broja učenika je veliki izazov koji se u osnovnoj školi najčešće realizira kroz grupni rad. Ovaj insert daje dosta informacija o pristupu ove nastavnice: vidimo je u rada s dvije grupe. Fokus je na pristupima nastavnice i strategijama a ne na načinu na koji učenici zajedno rade u grupama.

Cilj je aktivnosti:

Razviti svijest o pitanjima koja se odnose na diferencijaciju

Promovirati analizu planiranja o tome kako usavršiti zadovoljavanje različitih potreba

Promicati važnost pitanja i objašnjenja u promoviranju i podržavanju učenja

Omogućiti nastavnicima da razviju sposobnosti planiranja zadovoljavanja različitih potreba u jednom razredu

Upute za facilitatore

OPĆE UPUTE

Prije nego počnete raditi s grupom jako je važno da se dobro upoznate s insertima i vježbama. Premda se vremenski okviri mogu odrediti, vi ćete, u skladu s vlastitim pogledima, planirati varijacije, posebice nakon što se bolje upoznate s grupom. Ukoliko vam se ne sviđa način na koji su postavljena neka pitanja možete ih promijeniti ili proširiti, vodeći pri tome računa da na izmijenite ciljeve učenja određene aktivnosti. Potrebno je posebno voditi računa o radnom prostoru, udobnosti, preglednosti, organiziranju rada u malim grupama te slijedu aktivnosti s dovoljnim brojem pauza. Provjerite i je li oprema smještena na dobrom mjestu i je li radi! Imajte na umu da nema puno koristi od samog gledanja inserata ukoliko iza toga ne slijede određeni zadaci. Možete umjesto predloženih organizirati i druge aktivnosti. Slobodno sami izradite aktivnosti koje su usmjerene na zadane ciljeve učenja ili ostale ciljeve koji se po vašem mišljenju i mišljenju grupe također mogu iščitati iz prikazanih inserata. Ovakva mogućnost proširenja alata vlastitim aktivnostima odnosi se i na ostale alate.

Identifying Teacher Quality

Prije uporabe bilo kojeg alata molim vas naglasite da namjera ovih aktivnosti nije da kritizirate nastavnike koji su dragovoljno sudjelovali i koji su odabrani zbog svoje predanosti i spremnosti da sudjeluju na dobrobit razvoja vještina poučavanja drugih nastavnika. Ovi materijali nisu igre po ulogama, oni su stvarni. Materijali ne predstavljaju primjer “dobre prakse”. Ono što nastavnici govore ili rade se često analizira u aktivnostima. Nastojte pri tome da kao grupa ne donosite sudove o nastavnicima. I oni su, poput vas, nastavnici u praksi sa svim svojim vrlinama i manama. Zaključcima poput “Meni se to ne sviđa”, “Ne bih mogao/la raditi s njima” onemogućit će da naučite nešto vrijedno i važno o vlastitom poučavanju. Savjetujemo vam da prije svake aktivnosti pročitate vlastitu verziju ovog upozorenja. Postoji i aspekt ranjivosti članova grupe do mogućeg odobravanja ili izolacije u radnoj grupi. Aktivnosti u alatu uključuju detaljnu analizu vlastitog stila i strategija; te analize se odnose na snage i slabosti članova grupe. U stvaranju uvjeta za kooperativni razvoj facilitatori trebaju biti senzibilizirani za osjećaje drugih.

U većini aktivnosti od članova grupe se traži da prekopiraju ili nacrtaju obrasce za prikupljanje podataka. Oblici rada su individualni rad i rad u manjim i većim grupama. Potrebno je osigurati dovoljno vremena za prikupljanje podataka i razvoj percepcija tijekom svih sesija.

U nekim slučajevima sugerira se organizacija dodatnih aktivnosti ili proširenje postojećih. Takve situacije treba iskoristiti na najbolji mogući način za potrebe refleksije a u skladu s potrebama, iskustvima i kontekstima grupe koju facilitirate.

KARAKTERISTIKE EUROPSKE PERSPEKTIVE

Ako se dijelovi ili cijele aktivnosti odvijaju u multinacionalnim grupama potrebno je organizirati zajedničku plenarnu sesiju kako bi se iskoristio širok raspon iskustava članova grupe. Ponekad će to biti sastavni dio nekih (dijelova) aktivnosti. U svakom slučaju takve mogućnosti treba predvidjeti gdje i kada je to prikladno.

POSTUPCI ZA OVU AKTIVNOST

Insert se može pogledati odjednom. Sudionicima se daju zadaci za bilježenje a ukoliko sudionici u tome nemaju iskustva preporuča se organizirati probu prije pravog bilježenje. Prikupljeni podaci se mogu koristiti na više načina; instruktor ili cijela grupa mogu, ukoliko to žele, ponovno pogledati sve ili pojedine inserte u različitim dijelovima trajanja aktivnosti.

Moguće je i kombinirati prva dva zadatka.

Preporuča se da svaki zadatak traje barem 30 minuta, no njihovo trajanje nije vremenski ograničeno.

Za četvrtu aktivnost potrebno je predvidjeti više vremena.

Identifying Teacher Quality

Ukoliko se organiziraju sve aktivnosti koje su navedene u alatu, potrebno je prije nego se nastavi s uporabom alata, organizirati plenarnu sesiju na kojoj će se razlučiti sve točke učenja.

INSERTI

Insert prikazuje sat matematike. Nastavnica i razred petogodisnjaka i šestogodisnjaka rade na tri zadatka s geometrijskim likovima.

Insert je fokusiran na dvije različite grupe učenika. Nastavnica im objašnjava svoje pristupe.

AKTIVNOST 1

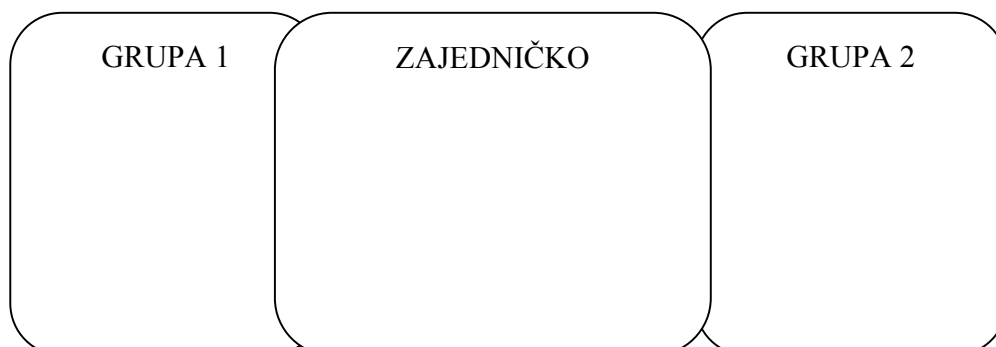
Što treba uraditi prije početka aktivnosti

Tijekom aktivnosti potrebno je popuniti dvije mape; jednu s podacima o potrebama učenika a drugu s podacima o tome što nastavnik radi, tj. kako zadovoljava te potrebe. Prije nego započnete aktivnost upoznajte se s prirodnom informacijom koju trebate prikupiti. U svakoj mapi su po tri kategorije koje se odnose na dvije odvojene grupe i jednu zajedničku strategiju. Kako biste dobili što više primjera (podataka) dodjelite u zadatak po jednu kategoriju dijelovima grupe. Ne trebate se brinuti o zajedničkoj strategiji; podatke za nju možete unijeti nakon što ogledate insert. Potrebno je da imate odvojene podatke za svaku od dvije grupe. Na ekranu će vam biti naznačeno koju grupu gledate. A sada pogledajte insert.

Bilježenje podataka

Tijekom ove aktivnosti razmatrat ćete dvije važne dimenzije potrebe učenika i nastavnikovo planiranje i djelovanje u cilju zadovoljavanja te potrebe. To ćete raditi tijekom gledanja inserta a tijekom diskusije ćete odrediti zajedničke karakteristike za obje mape.

POTREBE UČENIKA

Identifying Teacher Quality

Upišite u odgovarajuće odjeljke potrebe koje ste zabilježili dok ste gledali insert; podaci se mogu odnositi na odnos učenika i nastavnika, individualne sposobnosti, kulturu grupe itd.

ZADOVOLJAVANJE POTREBA

GRUPA 1	ZAJEDNIČKO	GRUPA 2

Ovdje zabilježite podatke o zadovoljavanju potreba dviju grupa, npr. poticanje, ponavljanje, neposredna pomoć, ne-verbalne sugestije itd. Možete se koristiti i podacima iz mape potreba.

AKTIVNOST 2

U ovoj aktivnosti koristit ćete prikupljene podatke o potrebama i zadovoljavanju potreba za obje grupe da biste evaluirali odgovara li način zadovoljavanja iskazanim potrebama. Potrebno je odgovoriti i na neka pitanja. Mogu se dodati i vlastita pitanja.

- Što vam zajednička područja potreba općenito govore o potrebama razreda?

Identifying Teacher Quality

- Koje su osnovne razlike u potrebama između dvije grupe?
- Kako nastavnica zadovoljava individualne potrebe djece u manje sposobnoj grupi?
- Kako nastavnica zadovoljava individualne potrebe djece u sposobnijoj grupi?
- U kojoj mjeri nastavnica zadovoljava različite potrebe dviju grupa?
- Kada zajedno razmotrite zajednička područja iz obje mape, što možete zaključiti o standardu planiranja djelovanja i monitoriranja koji je distinktivan za ovaj razred?

AKTIVNOST 3

Ova nastavnica jasno kaže koji su njezini ciljevi za učenje u ovoj grupi i objašnjava razloge svojih planova i radnji.

Slijede područja za koja trebate prikupiti i analizirati podatke. Možete izraditi i tablicu za prikupljanje podataka.

Koji su nastavnički ciljevi učenja za:

- a) sposobniju grupu
- b) manje sposobnu grupu

Identificirajte u njezinom planiranju kako je ostvarila te ciljeve.

U kojoj mjeri su njezini ciljevi uspješno ostvareni:

- i)
- ii)

Identifying Teacher Quality

Pronađite dokaze za navedene primjere.

iii) Da ste vi na mjestu ove nastavnice što biste drugačije uradili da više promovirate učenje?

Pojedinačno odgovorite na ovo pitanje. U mješovitoj grupi nastavnika iz različitih zemalja ukažite na specifična pitanja u određenom kontekstu.

Dodatak

Istražite i navedite razloge tih različitosti.

AKTIVNOST 4

U ovoj aktivnosti istražiti ćete način na koji nastavnikovo postavljanje pitanja može potaknuti i doprinijeti učenju. Fokus aktivnosti će biti na pitanjima, redosljedu postavljanja pitanja i objašnjenjima.

A Prikupljanje podataka: Dnevnik pitanja

Nastavnikova pitanja

Zapišite četiri pitanja koja je nastavnica postavila i kako i što su učenici odgovorili. Doslovno zapišite pitanja i odgovore.

Pitanje 1

Odgovor

Pitanje 2

Identifying Teacher Quality

Odgovor

Pitanje 3

Odgovor

Pitanje 4

Odgovor

Slijed

Zapišite slijed od 2 do 4-5 pitanja. To uradite tako da doslovno zapišete pitanja i kratku bilješku zašto je postavljen taj niz pitanja i kakav je bio ishod. Zatim napišite što mislite o tom slijedu pitanja

Pitanje 1

Pitanje 2

Pitanje 3

Pitanje 4

Pitanje 5

Vaše mišljenje:

Identifying Teacher Quality

Objašnjenja

(1)

Zapišite dva objašnjenja koja je nastavnica dala cijeloj grupi, paru učenika ili jednom učeniku. Opišite i kontekst, korištenu strategiju i ishod.

Objašnjenje 1

Objašnjenje 2

Pozadina

(2) prilagodba objašnjenja

Zapišite objašnjenje koja nastavnica daje a) manje sposobnom učeniku, b) sposobnijem učeniku. Dodajte bilješke o pozadini (kontkekt, strategija, ishodi).

Objašnjenje manje sposobnom učeniku

Pozadina

Objašnjenje sposobnijem učeniku

Pozadina

B. Korištenje podataka: Naše refleksije

Identifying Teacher Quality

AKTIVNOST 5

Jedan od aspekata učinkovitog poučavanja i učenja je monitoriranje učenja. Svaki podatak o poučavanju i učenju kojega zabilježimo neizbježno je selektivan. Koji su važni indikatori monitoriranja učenja?

Popišite indikatore koji proizlaze iz inserta i razmotrite koje biste dodatke mogli unijeti u procjenjivanje učinkovitosti grupnog učenja. Na primjer, kako biste vrednovali učenikovu osobnost ili prirodu u odnosu na njegovu angažiranost u učenju?

Možete reflektirati i o primjerima iz vlastite nastavne prakse.

Možete razmotriti i sljedeće:

- Gdje očekujete sličnosti?
- Postoje li razlike u različitim zemljama?

AKTIVNOST 6

Dodaci (2)

Vlastiti kontekst:

Potrebe i njihovo zadovoljavanje

Uspješno i neuspješno zadovoljavanje potreba

U razredu u kojem poučavate odredite dvije različite grupe učenika i zabilježite njihove potrebe i načine zadovoljavanja tih potreba.

POTREBE UČENIKA

GRUPA 1	ZAJEDNIČKO	GRUPA 2

ZADOVOLJAVANJE POTREBA

GRUPA 1	ZAJEDNIČKO	GRUPA 2

Možete li, nakon što ste unijeli podatke, izvršiti i aktivnost 2 ? Ovdje je osnovno pitanje kako zadovoljavate potrebe svojim djelovanjem u razredu?

ii)

Ovu aktivnost možete izvršiti koristeći podatke iz vašeg razreda ili tako da podatke koje ste zabilježili gledanjem inserta usporedite s vlastitim iskustvom.

Možete li sada razlučiti strategije koje se odnose na neuspješno zadovoljavanje potreba, tj. da potreba koja je identificirana u jednoj grupi nije zadovoljena?

Ova aktivnost se može primijeniti i na potrebe određenog djeteta.

Identifying Teacher Quality

Dodatna literatura

Classroom Observation 2nd edition: Wragg E.

isbn 0-415-19440-7

Differentiation in the primary classroom (reprinted 2002):

Bearne, E.

Isbn 0-415-13198-7

Data Driven Differentiation in the Standards-Based Classroom (2004) Gregory, G. & Kuzmich, L.

isbn 9780761931584

Including the gifted and talented: making inclusion work for more able learners, Smith, E. (ed) (2005) Chapter 9 Accommodating gifted learners in regular classrooms. Pyryt, M. & Bosetti, B.

Isbn 978-0-415-36110-1